

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

BOEKEN

HELP YOUR TEENAGER BEAT AN EATING DISORDER

James Lock en Daniel le Grange (2005).
New York, London: The Guilford Press.
295 pp. \$16,95. ISBN 1-57230-908-3

- Learn why you need to act now
- Find out what the research says about which treatments work
- Take charge of changes in eating habits and exercise
- Put up a united family front to prevent relapse

Deze ondertitels geven, samen met de hoofdtitel, een mooi beeld van de inhoud. Het boek is expliciet gericht op ouders van een puber of adolescent met een eetstoornis.

De auteurs Lock (kinder- en jeugdpsychiater en directeur van het 'Eating Disorders Program for Children and Adolescents' van de Stanford Universiteit in Californië) en Le Grange (psychiater en directeur van het 'Eating Disorders Program' van de Universiteit van Chicago) hebben veel onderzoek gedaan op het gebied van eetstoornissen. Zij baseren zich in hun behandeling en in dit boek op de Maudsley Approach zoals die door hen in samenwerking met Eisler, Dare e.a. is ontwikkeld (zie ook Van Voorst, 2005). De kern van de Maudsley Approach is dat een eetstoornis alleen te overwinnen is als ouders (van nog thuiswonende pubers en adolescenten) een centrale rol hebben in het bestrijden van de eetstoornis van hun kind en bekrachtigd worden in hun ouderlijke functie. Dit in tegenstelling tot de eerder gangbare opvatting dat een kind met een eetstoornis het

beste zonder de ouders behandeld kan worden omdat de eetstoornis een symptoom zou zijn van verstoorde familieverhoudingen en/of een verstoorde autonomieontwikkeling, en de genezing alleen tot stand zou kunnen komen wanneer de ouders op afstand gehouden worden. Deze gedachte wordt in dit boek 'parentectomy' genoemd en als bijzonder kwalijk beschouwd. Waarbij, mijns inziens ten onrechte, gesteld wordt dat dit een in Europa nog zeer gangbare houding zou zijn onder behandelaren.

Voorwaarde om de ouderlijke rol goed te kunnen uitoefenen, is dat schuldgevoel de ouders niet verlamt. Hoewel de auteurs de diverse hypothesen over mogelijke oorzaken van eetstoornissen uitgebreid en genuanceerd bespreken, is de kern van hun boodschap dat de waaromvraag niet interessant is. Als je kind kanker heeft, of diabetes, ga je ook niet eerst uitzoeken waarom het die ziekte heeft. Je realiseert je dat die vraag mogelijk nooit bevredigend beantwoord kan worden. Toch zorg je er voor dat je kind een adequate behandeling krijgt gericht op de symptomen van de ziekte, namelijk de tumorgroei of de verstoorde insulinehouding. Zo moeten ook ouders van een kind met een eetstoornis handelen: er voor zorgen dat hun kind een adequate behandeling krijgt, in eerste instantie gericht op de symptomen, te weten het verstoorde eetpatroon, het compensatiegedrag en het ondergewicht. Pas in tweede instantie, wanneer dat alles genormaliseerd is, kan het gaan over eventuele achterliggende problematiek. Pas dan kun je je gaan bezighouden met bijvoorbeeld een gestagneerde autonomieontwikkeling of verstoorde gezinsrelaties. Vóór die tijd gaat het daar alleen over als dat noodzakelijk is in het kader van het bestrijden van de symptomen. Ouders worden geholpen hun kind niet als hun vijand te

zien, 'die lastige puber die niet wil eten', maar te zien dat hun werkelijke vijand de eetstoornis is. Deze eetstoornis moet worden gezien als een ziekte waarvoor de jongere zelf geen verantwoordelijkheid draagt maar die hem of haar overkomt. De eetstoornis wordt voorgesteld als een entiteit die de macht over (het eten van) de jongere overneemt. Alle gevechten, al het liegen en bedriegen, alle heimelijkheid rondom eten en compenseren, zijn geen gevechten met je kind maar met deze vijand, de eetstoornis. Dit is een benadering die mij, als initiator van de videoproductie 'Interview met mevrouw Anorexia. Mevrouw Anorexia laat zich kennen' (2002), zeer aanspreekt en die wij in onze behandelsetting ook ervaren als bijzonder ontschuldigend, de samenwerking bevorderend en motiverend.

Lock en Le Grange beschrijven uitputtend, op een compassievolle manier en gelardeerd met veel voorbeelden, wat je moet weten als je kind een eetstoornis heeft, met welke verstoorde gedachten de jongere kampt en tegen welke problemen je als ouders kunt aanlopen, én ze geven verstandige adviezen over hoe te handelen. Dit boek gaat veel dieper in op de beleavingswereld van de jongere met een eetstoornis en op de handelingsmogelijkheden en -moeilijkheden van de ouders dan het onlangs in Nederland verschenen boek voor dezelfde doelgroep, *Als je kind een eetstoornis heeft* (De Vos, 2004). Dat boek beperkt zich tot een – uitgebreide en adequate – beschrijving van de diverse eetstoornissen en de behandel mogelijkheden. De tips voor ouders beslaan slechts anderhalve bladzijde en zijn vooral gericht op 'hoe overleef ik als ouder de eetstoornis van mijn kind'. Dat is vanzelfsprekend van groot belang, maar de mogelijkheden van ouders om een positieve bijdrage aan de behandeling te bieden worden onderschat.

De nieuwste versie van *Anorexia overwinnen in 13 stappen* (Vanderlinden, 2005) is, zoals zo veel van de op zelfhulp georiënteerde boeken, gericht op de mensen die aan een eetstoornis lijden. Op een zeer degelijke en heldere manier bespreekt Vanderlinden de kenmerken van anorexia en vele methoden en technieken die in de strijd tegen deze aandoening kunnen helpen. De vraag echter hoe gezinsleden en eventuele partner bij de genezing kunnen helpen, komt alleen in een bijlage aan de orde.

Kortom, *Help your teenager beat an eating disorder* is een bijzonder waardevol boek voor ouders én voor iedereen die betrokken is bij de behandeling van jongeren met een eetstoornis en hun ouders. Het boek verdient een Nederlandse vertaling, waarbij een aantal zaken dan aan onze situatie aangepast zou moeten worden. Opvallend is bijvoorbeeld dat in Amerika zorgverzekeraars de klinische behandeling niet langer dan zes weken vergoeden, en dat de behandeling vaak in een andere dan de eigen staat moet plaatsvinden. Dan is de nadruk op het werk dat na de behandeling thuis moet plaatsvinden nog belangrijker.

Lucia H. van der Sluijs

Literatuur

- Interview met mevrouw Anorexia. Mevrouw Anorexia laat zich kennen* (2002). Videoproductie gemaakt in beheer van Ceres, afdeling voor de behandeling van mensen met een eetstoornis van de GGZ Groningen (aldaar te leen).
- Vanderlinden, J. (2005). *Anorexia overwinnen in 13 stappen*. Tielt/Warnsveld: Lannoo.
- Voorst, G. van (2005). Onderzoek gesignaleerd: protocollair werken met gezinnen. *Systeemtherapie* 17-4, 246-248.
- Vos, C. de (2004). *Als je kind een eetstoornis heeft*. Houten: MOM/Unieboek.